

[Schmidt.]

bestemte Produktioner, der ikke behøver saa stort Areal. Jeg synes, at der her var en farbar Vej, at man kunde prøve at erhverve en Del af disse smaa Lodder og gøre dem til Forsøgsbrug for at vise, hvad der kan gøres ud af disse smaa Brug.

Der kan absolut gøres en hel Del ud af dem. Man kan ikke saadan straks sige: det er umuligt, det kan ikke blive rentabelt. Det kan det dog maaske nok, naar Driftskapitalen er der, og naar man har den rette Vejledning, og disse to Ting kunde Staten, naar man først forsøgte det paa sine egne Forsøgsstationer og Forsøgsbrug, ogsaa anvende overfor de andre; den kunde stille Driftskapital og Vejledning til Raadighed for dem.

Saa er der en Tendens mere i den tredie Etape, som jeg taler om, i de Jordlove, der nu foreligger. Det er den Tendens at gaa endnu videre med de Midler, der ydes til Oprettelse af Husmandsbrug, endnu videre, end man gik før. Det kommer jo særlig til Udtryk deri, at man mener ikke alene at kunne gaa op til at laane hele det Beløb, Hus og Jord koster, men ogsaa at tilføje et Etablerringslaan, der rigtignok er begrænset til 2000 Kr. Jeg ser nok, at der maa være en Grænse, hvor man siger Stop, og alligevel, naar jeg tænker paa mit Hjemland, synes jeg, det er berettiget, at man gaar saa overordentlig vidt, som man her gaar.

Blandt de Betingelser, man skal opfylde for at være kvalificeret, er jo ogsaa den, at man skal have en Sparekapital, som man kan eftervise at man selv har erhvervet og lagt til Side. Jeg er klar over, at dette er en udmærket Maalestok for, om Manden er sparsommelig, flittig og ogsaa forstaar økonomisk at indrette sig rigtigt. Men der kan jo være Tider, hvor man ikke kommer vidt med at maale med denne Maalestok, og jeg tror, at disse Tider er vi nu inde i, i det mindste i mange Landsdele, Tider, hvor ikke blot Husmandsbørn, men ogsaa Bøndernes Børn sidder hjemme paa deres fædrene Gaarde, for at Forældrene kan holde deres Gaard, Jeg kender en Gaard, hvor ikke mindre end 6 voksne Børn hjælper til hjemme, for at det kan gaa.

I saadanne Tider, hvor ogsaa Arbejdsløsheden udbreder sig i uhyggelig Grad, maa der selvfølgelig være en hel Del unge Mennesker, som ikke kan vise, at de er kvalificerede, ved en Sparekapital, fordi de slet ikke har haft Mulighed for at spare, fordi de hjælper Forældrene uden Godtgørelse, fordi de er arbejdsløse uden egen Skyld og alligevel kan være godt kvalificerede.

Hvad skal man saa sætte i Stedet for at bevise det ved en Sparekapital, naar de ikke kan det? For Staten og Kommunerne maa jo dog være interesserede i at finde de rigtige Folk, og det kan vel ikke være nok, at det dokumenteres, at de er dygtige, ordentlige og ærbare Folk. Man maa netop vide noget om, hvad de økonomisk formaar.

Der staar ogsaa i Bestemmelserne om Kvalifikationerne, at vedkommende skal være sparsommelig. Ja, men lad os nu sige nøjsom. Det er netop det, man maa forlange, at der ikke stilles høje Fordringer til Livet. Det er vor Tid meget tilbøjelig til, men det passer ikke, naar man vil begynde paa en Jordlod. Man maa se at finde de rette Mennesker, idet man særlig spørger, om de er nøjsomme og ikke stiller høje Fordringer til Livet, om de er flittige og ellers forstaar deres Sager.

Naar jeg vil sammenfatte, maa jeg blive ved det, jeg begyndte med at sige, at taget i sin Helhed er den danske Jordlovgivning ubetinget et stort Værk. Men man maa ikke være blind for, at Udviklingen har været saadan, at det er nødvendigt nøje at overveje, hvilken Linie man vil følge i Fremtiden. Det er rigtigt — og den Vej er man slaaet ind paa — at afpasse de enkelte Lodders og Husmandssteders Størrelse efter, hvad der kan bære en Familie. Man maa blive klar over — om man ikke er det nu —, at det er helt anderledes med disse Havelodder, som forhaabentlig vil faa stor Betydning i Fremtiden, at de ikke skal ernære en Familie, men at Manden derfra gaar til sit Arbejdssted. Alligevel vil de faa Betydning ogsaa i økonomisk Henseende, og det er en meget sund Vej at gaa, at fremme Udviklingen af disse Havelodder.

Jeg holder det for en rigtig Tanke at bruge Kommunen som en Formidler for at opnaa, at Menneskene allerførst prøver paa at bosætte sig paa deres Hjemsted, hvor de kender Forholdene, hvor de har Venner og Familie, der kan hjælpe dem. Jeg holder det for en farlig Tendens, som man skal bort fra, at man mener ikke at kunne undvære Ekspropriationsretten. Jeg holder det for rigtigt og vigtigt, at man ser de enkelte Ansøgere an, ikke saa meget om de har deres Sparekapital, hvad mange ikke har og ikke kan have, men om de er nøjsomme og ellers i deres personlige Dygtighed yder Garanti for, at de kan komme frem, men man skulde være varsom med at indskrænke den private Ejendomsret samtidig med, at man understøtter.

Jeg siger ikke hermed, at Staten ikke